

**ACADEMIA DE ȘTIINȚE
A MOLDOVEI
SECȚIA ȘTIINȚE ALE VIEȚII**

**Bd. Ștefan cel Mare 1
MD-2001, Chișinău, Republica Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.asm.md@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru**

**ACADEMY OF SCIENCES
OF MOLDOVA
SECTION LIFE SCIENCES**

**Stefan cel Mare Ave., 1
MD-2001 Chisinau, Republic of Moldova
Tel/Fax: /373-22/ 27-24-53,
/373-22/ 27-07-57
E-mail: ssv.academia@gmail.com,
sectiamed@asm.md, ssagricola@rambler.ru**

AVIZUL CONSULTATIV AL SECȚIEI ȘTIINȚE ALE VIEȚII A AȘM

asupra raportului științific din cadrul Programului de Stat 20.80009.5107.17 ”Crearea, evaluarea și implementarea soiurilor noi de viță de vie și a clonelor soiurilor omologate, conforme schimbărilor climatice și principiilor de agricultură durabilă”, director de proiect: Dr. hab. CAZAC Tudor, Prioritatea II. Agricultură durabilă, securitate alimentară și siguranța alimentelor, Institutul Științifico-Practic de Horticultură și Tehnologie Alimentară, pentru anul 2023, perfectat în baza audierii raportului și a concluziilor experților confidențiali (Adunarea Generală a Secției Nr.2 din 19 februarie 2024)

1. Atingerea scopului, obiectivelor și rezultatelor declarate în propunerea de proiect în corelare cu cele obținute după implementarea proiectului

Scopul și obiectivele au fost îndeplinite integral. Lipsesc rezultatele care confirmă rezistența sporită la factori de mediu (boli, vătămători, temperaturi scăzute, secetă, etc.), de noi clone cu caracteristici biologice prețioase la soiurile omologate.

2. Diseminarea rezultatelor obținute

Au fost publicate 14 lucrări, printre care: articole în alte reviste din străinătate recunoscute – 4, articole în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cat. A – 1, cat. B - 1, cat. C – 2, articole în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 1, articole în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională - 3, teze în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare) – 2.

3. Valoarea socio-economică a rezultatelor obținute (brevete de invenție, alte forme de proprietate intelectuală, materializarea rezultatelor, perspective de implementare

Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului au o valoare științifică și social-economică semnificativă. Acestea contribuie la acumularea de noi date teoretice despre însușirile agrobiologice și tehnologice ale soiurile create în cadrul institutului. Implementarea soiurilor cu rezistență sporită permite reducerea cheltuielilor pentru protecția lor fitosanitară cu cca 150-200 Euro/ha. O valoare deosebită au clonele asanate, care asigură un profit de până la 15 mii lei/ha, iar un ha plantat cu soiuri noi asigură un profit de până la 25 mii lei/ha. Prin implementarea elementelor tehnologice noi elaborate se reduc cheltuielile de întreținere a plantației și sporește calitatea strugurilor.

4. Participarea tinerilor în proiect, pregătirea cercetătorilor în cadrul proiectului prin doctorat/postdoctorat.

La realizarea proiectului au participat 7 tineri din 36 executori ce constituie cca 20%. Au fost susținute 2 teze de doctor în științe.

Punctajul mediu acordat: 23,7

Concluzii și recomandări:

Rezultatele obținute în cadrul proiectului au o mare valoare teoretică și aplicativă. Din punct de vedere teoretic datele obținute prezintă noi cunoștințe despre însușirile agrobiologice și tehnologice ale soiurilor vechi autohtone și cele create în cadrul institutului. Materialul biologic obținut constituie baza ameliorării și dezvoltării în continuare a sortimentului viței de vie. În plan aplicativ a fost obținut un brevet pentru soi de plante și 5 adeverințe de soi de plantă, a fost realizat programul de hibridare cu cca 600 genitori cu rezistență sporită la maladii, ger și îngheț, au fost omologate soiul Meleag și câteva clone, au fost perfecționate programele de protecție integrată contra bolilor și dăunătorilor, a fost elaborat un sistem științific de evaluarea resurselor pedo-ampelo-ecologice ale teritoriului din zonele vitivinicole ș.a. realizări. Scopul și obiectivele proiectului au fost realizate cu succes.

Se propune calificativul general: Bine

Raport aprobat

Conducător al
Secției Științe ale Vieții
acad.

Eva Gudumac

Secretar Științific al Secției
Dr.

Gabriela Romanciuc